

Az olvasóvá nevelés játékos stratégiái

Tizenharmadik alkalommal hívta meg a könyvekkel, történetekkel való játékra a kaposvári székhelyű *Olvass el! – online olvasási vetélkedő* a magyarországi és – az elmúlt tanévtől – az erdélyi diákokat.

Az olvasás-népszerűsítő verseny 2005-ben Kaposváron indult el Hevérné Kanyó Andrea, a Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola és Gimnázium tanítónője kezdeményezésére.

A verseny megálmodója életformának tekinti az olvasást, és hivatásának annak megszerettetését, népszerűsítését. Ennek érdekében rendhagyó módon közelít a kortárs gyermekirodalomhoz. Évente meghirdeti a vetélkedőt 4–5. osztályos négyfős csapatok számára, három regénycím kíséretében.

Az Olvass el! – online olvasási vetélkedő erdélyi döntője Sepsiszentgyörgyön

A művek kiválasztásakor fontos szempontnak tartja, hogy fiúk és lányok számára egyaránt élvezhető szövegeket kínáljon, a regények olyan kérdéseket járjanak körül, amelyek képesek mozgásba hozni a személyes érdekeltséget, képesek válaszokat adni érvényes problémákra, illetve a mai olvasói elvárásoknak megfelelően kellően eseménydús, fordulatos, izgalmas világokat jelenítenek meg.

A 2018–19-es tanévben Csukás István három regénye került fókuszba, a *Keménykalap és krumpliorr*, a *Vakáció a halott utcában* és a *Nyár a szigeten*.

A vetélkedő egész tanéven keresztül lendületben tartja az olvasókat. Nyolc fordulón át kapják a csapatok a szövegekhez kapcsolódó sokszínű, ötletes, kreativitást is igénylő online feladatokat (például: bűvös négyzetben való keresgélés, titkosírás megfejtése, foglalkozás, tárgy, esemény azonosítása egy-egy szereplővel, helytelenül írt levél kijavítása, furcsa regénybeli szavak magyarázata, régi mesterségek felidézése, események sorrendbe állítása, szógyűjtés, keresztrejtvény, tetszőleges technikával cégtábla-készítés, szólás-keresés és -magyarázat, idézett mondatok illusztrációkkal történő párosítása, tesztkérdések, térképrajzolás).

Titkosírás megfejtése

Az öt legmagasabb pontszámot elérő csapat pedig részt vehet az országos döntőn, ahol azonos szintről indulva mérhetik össze a szerzett ismereteiket, bontakoztathatják ki különböző képességeiket.

Az idén először, a nagyszámú érdeklődőre való tekintettel, sor került az erdélyi döntőre is, aminek a sepsiszentgyörgyi Bod Péter Megyei Könyvtár adott otthont 2019. június 7-én.

Itt „élesben” vetélkedhettek a sepsiszentgyörgyi, brassói, négyfalusi és görgényüvegcsúri továbbjutó csapatok. A feladatok a kommunikációs készségek, dramatizálás, kreativitás, emlékezet, gyorsaság, spontaneitás, szövegalkotás köré szerveződtek. Minden csapatnak meg kellett jelenítenie egy regénybeli részletet díszlet, jelmezek kíséretében, sablonfigurákat felöltöztetnie olyan módon, hogy a megjelenítendő szereplő felismerhető legyen, kirakósokat társítani, megadott szavakat körülírni, titkosírást megfejteni, történetet írni, villámkérdéseket megválaszolni.

Dramatizált jelenet

A vetélkedő folyamatos fejlődési ívet mutat: először csak néhány kaposvári iskola versenyzett, majd Somogy megye, azután Dél-Dunántúl, majd az egész Dunántúl, később Magyarország több régiója, és 1–2 éve néhány határon túli csapat. Az idei évben volt a legtöbb határon túli versenyző, Erdélyből 33 csapat nevezett be. Jövőben Vajdaság irányába is szándékszik terjeszkedni a verseny.

Hevérné Kanyó Andrea szerint a verseny pozitív hozadéka, hogy képes átformálni a szórakozási, időtöltési szokásokat, képes olvasóvá nevelni. *„Visszatérő családok is vannak, akik nagyon hálásak, hogy több gyerekük is velünk olvasott. Volt olyan szülő, aki azért mondott köszönetet, hogy átformáltam az otthoni szórakozást, most mindenki olvas. Számomra a verseny legfőbb eredménye, hogy akik részt vesznek, azok azóta is olvasó diákok.”*

Hogy az ötletgazda célkitűzése egy megvalósult álom, kézzelfogható realitás, azt mi sem bizonyítja hitelesebben, mint a diákok megnyilatkozásai: *„Ez a könyv teljesen a hatalmába kerített, kikapcsolt és elvarázsolt, nem bírtam letenni. Amikor le kellett tennem, fizikai fájdalmat éreztem, amikor kiolvastam, teljesen összeomlottam, és egész nap csak azon gondolkodtam, hogy mi történhetett ezután. Én nagyon nem szerettem olvasni, de amióta kiolvastam ezt a könyvet, imádok. Minden könyvhöz jó szívvel nyúlok.”* (U. B. a Kéménykalap és krumpliorról); *„Nagyon tetszik a regények nyelvezete. Nincsenek bennük közönséges, trágár szavak, csak viccesek. Érdekesnek találom az író nagyon nagy képzelőerejét, ami általában csak a gyerekeknek van. Érdekesnek találtam, hogy a nem túl okos szereplőnek is jut fontos szerep. Még fogmosás közben is a könyveket olvastam.”* (K. K.); *„Ezek a könyvek megmutatták, hogy milyen az igazi gyerekkor. Abban a korban még nem voltak olyan elektronikai eszközök, mint ma, ezért a gyerekek sokkal több időt töltöttek együtt az utcákon. A furfangukkal találták ki, hogy mit játszanak, és így egy játék akár napokig is eltarthatott. Akkor nem volt ennyi autó, veszély, a gyerekek szabadon, aggodalom nélkül mehetek ki a városba, mindenki játszott vagy olvasott, nem stresszelt, nyugalmas élet volt. Egyszerű, de nagyszerű életet éltek.”* (K. D.)

A továbbiakban egyre több jókedvű versenyzőt és pedagógust, valamint az olvasás mellett elköteleződő diákot kívánunk az ötletgazdának és szervező csapatának. A versenyről készült fotók megtekinthetők a Bod Péter Megyei Könyvtár oldalán.

(<http://kmkt.ro/olvasasnepszersusito-vetelkedo-dontoje-sepsiszentgyorgyon?fbclid=IwAR1Ke7qU4BD12L5Yo8Id5MBdeu7D0AndzCDJJIElsTwOrboQLTvLvL396kQ>)